

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๕๑๐.๔/๖๖๓๐

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาหนังสือสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ด่วนที่สุด ที่ สปท ๕๐๒/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๖
๒. สำเนาหนังสือสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ด่วนที่สุด ที่ สปท ๕๐๖/๒๕๖๖ ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖
๓. สำเนาหนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๗/๗๓๕๑ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๗
๔. สำเนาหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๔/๑๕๙ ลงวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๗
๕. รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย
- ✓ ๖. ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ.
๗. ตารางเปรียบเทียบการแก้ไขร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ.
- ✓ ๘. ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่
๙. สำเนาหนังสือกรมการจัดหางาน ด่วนที่สุด ที่ รง ๐๓๑๖.๕/๓๔๑๖๓๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
๑๐. รายงานการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาประมงทะเล ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
๑๑. รายงานการประชุมคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖
๑๒. บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญประกอบร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขอเสนอเรื่อง ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๖)

/ทั้งนี้...

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ การดำเนินการที่ผ่านมากรมประมงได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงทะเล ตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ เปิดให้คนต่างด้าวที่ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารที่ใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังไม่หมดอายุและมีรอยตราประทับตรวจหนังสือเดินทางขาเข้า หรือคนต่างด้าวที่เคยได้รับหนังสือคนประจำเรือตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการออกหนังสือคนประจำเรือ สามารถยื่นขอรับหนังสือคนประจำเรือ ได้ปีละ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๓ เดือน ซึ่งจะอนุญาตให้คนต่างด้าวสามารถทำงานในเรือประมงได้ไม่เกิน ๒ ปี และใช้หนังสือคนประจำเรือตามมาตรา ๘๓ ให้ถือว่าเป็นการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และใบอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว แต่เนื่องจากประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ ยังไม่สอดคล้องกับช่วงเวลาการเปิดขึ้นทะเบียนตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ จึงทำให้ไม่สามารถรองรับมาตรการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และคุ้มครองให้คนต่างด้าวได้รับการจ้างงานโดยถูกกฎหมายได้ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๘๓ วรรคสาม แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข สำหรับการออกหนังสือคนประจำเรือ จึงจัดทำร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๖)

๑.๒ โดยที่มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ บัญญัติว่า ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้ จึงต้องเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ เข้าข่ายประเภทเรื่องที่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) และ (๖)

๑.๓ การปฏิบัติงานขึ้นทะเบียนคนต่างด้าวเพื่อทำงานในกิจการประมงทะเล และการออกหนังสือคนประจำเรือจึงต้องได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ กระทรวงสาธารณสุขตรวจสุขภาพและทำประกันสุขภาพของคนต่างด้าว กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานจัดทำสัญญาจ้างตามแบบที่กำหนด กรมการจัดหางานออกใบอนุญาตทำงาน กระทรวงมหาดไทยออกประกาศกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้อง กรมการปกครองจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวผู้ไม่มีสัญชาติไทย และสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจัดเก็บอัตลักษณ์บุคคล (Biometrics) ตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรแก่คนต่างด้าว

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

๒.๑ เป็นเรื่องที่ต้องเสนอโดยเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานเพื่อทำงานในเรือประมงทะเล ซึ่งอาจกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศไทยในภาพรวม

๒.๒ คนต่างด้าวที่ได้รับหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือ

ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ได้ออกหนังสือคนประจำเรือไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ - ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๗ มีจำนวนประมาณ ๙,๐๐๐ คน หากคนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาได้รับอนุญาตก่อนได้รับหนังสือคนประจำเรือ จะส่งผลให้หนังสือคนประจำเรือที่ได้รับสิ้นผลทางกฎหมาย และแรงงานที่ทำงานบนเรือประมงเป็นแรงงานที่ผิดกฎหมาย ดังนั้น จึงจำเป็นต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒ อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษและทำงานต่อไปได้

๓. สาระสำคัญและข้อเท็จจริง

๓.๑ ความเป็นมาของเรื่องที่จะเสนอ

๓.๑.๑ เนื่องจากนายกรัฐมนตรี (นายเศรษฐา ทวีสิน) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ร้อยเอก ธรรมนัส พรหมเผ่า) พร้อมด้วยคณะได้ลงพื้นที่ในการกิจเดินทางไปตรวจราชการ ณ ท่าเทียบเรือจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้กรมประมงเร่งรัดการดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคประมง ประกอบกับกรมประมงได้รับหนังสือสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย จำนวน ๒ ฉบับ คือ (๑) ขอความอนุเคราะห์ให้มีการแก้ไขประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ ฉบับปัจจุบันไม่สามารถรองรับมาตรการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาแรงงาน และคุ้มครองให้คนต่างด้าวได้รับการจ้างงานโดยถูกต้องกฎหมายได้ (๒) ขอความอนุเคราะห์ปรับแก้ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ เพื่อเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้กับผู้ประกอบการประมงทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ - ๒

๓.๑.๒ กรมประมงได้มีการประชุมหารือการแก้ไขประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ เมื่อวันที่ ๑๔ - ๑๕ กันยายน ๒๕๖๖ และวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ ร่วมกับสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย ต่อมาเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ และวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ได้พิจารณาร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง กรมการปกครอง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กรมการจัดหางาน และสมาคมการประมงแห่งประเทศไทย เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในเรือประมง โดยมีสาระสำคัญในการแก้ไขประกาศฯ ดังนี้

๓.๑.๒.๑ ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ

๑) เพิ่ม “สัญชาติอื่นตามที่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด” ในคำนิยาม “คนต่างด้าว” เพื่อรองรับการเปิดให้แรงงานสัญชาติอื่นสามารถมาทำงานในภาคประมงทะเลได้ในอนาคต

๒) กรณีการยื่นคำขอหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน (Seabook เล่มสีเหลือง) โดยขอปรับแก้ไขข้อความดังนี้

(๑) เพิ่มสัญชาติเวียดนาม และสัญชาติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด

(๒) ตัด “กลุ่มคนต่างด้าวที่ถือหนังสือคนประจำเรือตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการออกหนังสือคนประจำเรือและระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง (Seabook เล่มเดิมที่หมดอายุ)” ออก

/ (๓) เปิดรับ...

(๓) เปิดรับคำขออนุญาตทำงาน (Seabook เล่มสี่เหลือง) ตลอดทั้งปี ซึ่งตอนยื่นคำขอต้องเป็นคนต่างด้าวที่มีระยะเวลาการอยู่ในราชอาณาจักร (ไม่ Overstay)

(๔) การตรวจสุขภาพของคนต่างด้าวต่อการตรวจโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ออก

(๕) เพิ่มหลักฐานประกันสุขภาพอื่น โดยผู้แทนกระทรวงสาธารณสุขเสนอเป็น “ใบเสร็จรับเงินที่มีการระบุระยะเวลาคุ้มครองในใบเสร็จรวมถึงเลขประจำตัวของแรงงานที่ใช้ในการขึ้นทะเบียนประกันสุขภาพ” เนื่องจากเดิมต้องมีบัตรประกันสุขภาพเพื่อมาเป็นหลักฐาน แต่การได้รับบัตรประกันสุขภาพโรงพยาบาลในบางพื้นที่มีระยะเวลานาน

(๖) เพิ่มการตรวจสุขภาพและการประกันสุขภาพ แรงงานต่างด้าวสามารถดำเนินการจากโรงพยาบาลภาครัฐหรือโรงพยาบาลเอกชนที่ได้ดำเนินการผ่าน MOU กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด เพื่อตรวจสอบและควบคุมมาตรฐาน

๓) ปรับคำนิยามและการขอรับเอกสาร “ใบอนุญาตทำงาน” ให้ครอบคลุมเอกสารหลักฐานอื่นที่แสดงการอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว เพื่อใช้ประกอบการยื่นคำขออนุญาตทำงานของคนต่างด้าว กรณีที่มีใบอนุญาตทำงาน (Seabook เล่มสี่เขียว)

๓.๑.๒.๒ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ

๑) ให้สามารถรองรับคนต่างด้าวสัญชาติเวียดนาม หรือสัญชาติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดเพิ่มเติม ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ทั้งนี้ การรองรับสัญชาติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนดเพิ่มเติมตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ต้องแก้ไขประกาศกระทรวงมหาดไทยทุกครั้งที่มีการกำหนดสัญชาติใหม่

๒) อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อคุ้มครองให้

(๑) คนต่างด้าวที่ระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง แต่ไม่ได้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร (Overstay) สามารถยื่นคำขออนุญาตทำงานตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ จัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมบุคคล จัดทำทะเบียนประวัติ และตรวจลงตราให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ภายใน ๙๐ วันนับแต่ประกาศมีผลใช้บังคับ

(๒) คนต่างด้าวที่ยื่นคำขอรับหนังสือคนประจำเรือตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ฉบับใหม่ (ตอนยื่นคำขอต้องเป็นคนไม่ Overstay) และได้ไปดำเนินการจัดเก็บอัตราค่าธรรมเนียมบุคคลแล้ว ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษได้จนกว่าจะได้รับหนังสือคนประจำเรือ แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๔๕ วัน

(๓) คนต่างด้าวที่ต่ออายุหนังสือคนประจำเรือไม่ทันภายในระยะเวลาตามข้อ ๑๗ ของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษได้ภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่หนังสือคนประจำเรือเดิมสิ้นอายุ เพื่อดำเนินการตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ซึ่งระยะเวลาสอดคล้องกับข้อ ๑๗ วรรคสองที่กำหนดให้สามารถยื่นขอใหม่ได้ภายใน ๖๐ วัน

(๔) คนต่างด้าวที่ได้รับหนังสือคนประจำเรือตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน - ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ ให้สามารถอยู่และทำงานในเรือประมงต่อไปได้โดยไม่ผิดกฎหมาย

๓.๑.๓ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ต่อคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหลักการของร่างประกาศที่เสนอ รวม ๒ ฉบับแล้ว ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๓

๓.๑.๔ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณาร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๒/๒๕๖๗) และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ (เรื่องเสร็จที่ ๘๗๓/๒๕๖๗) รวม ๒ ฉบับแล้ว ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ยืนยันร่างประกาศทั้ง ๒ ฉบับ พร้อมทั้งจัดทำหนังสือถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยมีหลักการและสาระสำคัญที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

๓.๑.๔.๑ ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ดังนี้

๑) แก้ไขเพิ่มเติมนิยามคำว่า “ใบอนุญาตทำงาน” ให้หมายความว่า รวมถึงเอกสารหรือหนังสือรับรองว่าได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวด้วย ซึ่งเป็นไปตามความเห็นของกระทรวงแรงงาน

๒) แก้ไขเพิ่มเติมคุณสมบัติของคนต่างด้าว กรณีการยื่นคำขอ หนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน ดังนี้

(๑) เพิ่มคุณสมบัติของคนต่างด้าวดังกล่าวให้ชัดเจนว่า “ระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวต้องยังไม่สิ้นสุดลงด้วย”

(๒) เพิ่มบทเฉพาะกาลเพื่อรองรับคนต่างด้าวซึ่งระยะเวลาการอยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลง โดยกำหนดให้ภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ร่างประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ เจ้าของเรือ ซึ่งประสงค์จะนำคนต่างด้าวกลุ่มดังกล่าวมาทำงานในเรือประมง สามารถยื่นคำขอหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานได้ ทั้งนี้ เพื่อให้สอดคล้องกับร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ที่กำหนดระยะเวลาการรับให้คนต่างด้าวกลุ่มนี้ซึ่งระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงก่อนยื่นคำขออยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษได้ไม่เกิน ๙๐ วันนับแต่วันที่ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ใช้บังคับ อย่างไรก็ตาม ยังมีความจำเป็นที่จะให้คนต่างด้าวกลุ่มนี้อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานต่อไปได้ จึงสมควรกำหนดบทเฉพาะกาลรองรับให้สามารถยื่นคำขอได้เฉพาะช่วงระยะเวลา ๙๐ วันแรกนับแต่ประกาศฯ ใช้บังคับ

๓) แก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับการตรวจสอบคำขอและเอกสาร หรือหลักฐานให้สอดคล้องกับมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ และสอดคล้องกับขั้นตอนการปฏิบัติงานของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง) และกระทรวงมหาดไทย

๔) เพิ่มเหตุแห่งการเพิกถอนหนังสือคนประจำเรือ กรณีปรากฏข้อเท็จจริงว่า มีการใช้เอกสารหรือหลักฐานปลอม หรือเอกสารหรือหลักฐานเท็จในการขอต่ออายุหนังสือคนประจำเรือ หรือการขอแก้ไขรายการในหนังสือคนประจำเรือด้วย เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินการของหนังสือคนประจำเรือทั้งหมด

๕) ปรับปรุงบทบัญญัติเกี่ยวกับการออกเล่มแทนหนังสือคนประจำเรือ เพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์

๖) แก้ไขเพิ่มเติมบทเฉพาะกาลที่รองรับเป็น “หนังสือคนประจำเรือ ที่ออกให้หรือได้รับอนุญาตให้ต่ออายุตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการออกหนังสือคนประจำเรือ ตามกฎหมายว่าด้วยการประมง” เพื่อให้ครอบคลุมหนังสือคนประจำเรือที่ยังมีผลใช้บังคับในปัจจุบันตามคำชี้แจงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมประมง)

๓.๑.๔.๒ ร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ดังนี้

๑) แก้ไขเพิ่มเติมชื่อร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ และคำปรารภ โดยเพิ่มวันที่คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ (๒ เมษายน ๒๕๖๗)

๒) แก้ไขเพิ่มเติมคำนิยามคำว่า “คนต่างด้าว” กรณีคนต่างด้าวยื่นคำขอหนังสือคนประจำเรือ กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ และได้รับหนังสือคนประจำเรือแล้ว โดยกำหนดให้ครอบคลุมถึงคนต่างด้าวซึ่งได้ยื่นคำขอต่ออายุหนังสือคนประจำเรือ รวมทั้งขยายกำหนดระยะเวลาการยื่นคำขอจนถึงวันที่ร่างประกาศนี้ใช้บังคับ นอกจากนี้ มีการเพิ่มเงื่อนไขว่า ระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวกลุ่มนี้ได้สิ้นสุดลงไม่ว่าจะก่อนยื่นคำขอหรือก่อนได้รับหนังสือคนประจำเรือ

๓) เพิ่มเติมเหตุแห่งการสิ้นสุดลงในการอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักร โดยให้รวมถึงกรณีที่คนต่างด้าวถูกเพิกถอนหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน ตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ด้วย

นอกจากนี้ โดยที่ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ จำเป็นต้องมีผลใช้บังคับวันเดียวกัน ดังนั้น สมควรที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงมหาดไทยจะได้ดำเนินการประสานงานเกี่ยวกับการประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้เป็นวันเดียวกัน เพื่อมิให้เกิดข้อขัดข้องต่อการใช้บังคับกฎหมาย ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๔

๓.๑.๕ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีแจ้งให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ลงนามในประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ และเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อโปรดพิจารณาลงนามในประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ รวม ๒ ฉบับ ในคราวเดียวกัน

๓.๑.๖ ขณะที่กระทรวงมหาดไทยอยู่ระหว่างเสนอร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพิจารณา ลงนาม ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงต้องนำร่างประกาศฯ ทั้ง ๒ ฉบับ เสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อมีมติอนุมัติในหลักการอีกครั้ง

๓.๒ ผลการดำเนินการที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ มีการเปิดรับคำขอหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน จำนวน ๔ รอบ มีแรงงานต่างด้าวมายื่นขอหนังสือคนประจำเรือ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๙,๕๗๙ ราย ได้แก่ สัญชาติกัมพูชา จำนวน ๗,๑๑๙ ราย สัญชาติเมียนมา จำนวน ๒,๑๓๐ ราย และสัญชาติลาว จำนวน ๓๓๐ ราย

๓.๓ สารสำคัญข้อเท็จจริงของเรื่อง

เนื่องจากประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ อนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษไม่สอดคล้องกับช่วงเวลาการเปิดรับคำขออนุญาตหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มิใบอนุญาตทำงานของประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ จึงทำให้ไม่สามารถรองรับมาตรการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน และคุ้มครองให้คนต่างด้าวได้รับการจ้างงานโดยถูกกฎหมายได้ ดังนั้นเพื่อให้ปัญหาแรงงานประมงทะเลได้รับการแก้ไข และสนับสนุนให้มีแรงงานเพิ่มมากขึ้น กรมประมงเห็นควรยกเลิกประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ และประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ ๒๗ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ และยกร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ มาเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการ

๓.๔ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมาย

กรมประมงได้นำร่างประกาศทั้งสองฉบับไปรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างประกาศดังกล่าว ตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกฎกระทรวงกำหนดร่างกฎหมายที่จะต้องจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบ พ.ศ. ๒๕๖๕ แล้ว สรุปผลการวิเคราะห์ผลกระทบของร่างกฎหมาย ดังนี้

๓.๔.๑ กฎนี้จำกัดสิทธิหรือเสรีภาพ หรือก่อให้เกิดหน้าที่หรือภาระแก่ชาวประมงแรงงานภาคการประมง ผู้ประกอบการ ประชาชน เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ และเอกชนที่ทำการประมง

๓.๔.๒ กฎนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศ สังคม หรือประชาชน เพื่อเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ตอบสนองความต้องการแรงงานบนเรือประมงของผู้ประกอบการประมง รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการประมงปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และอำนวยความสะดวกในการจัดทำเอกสารประกอบการขอรับหนังสือคนประจำเรือสอดคล้องกับวิถีสถานการณ์ในปัจจุบัน อีกทั้งแรงงานได้รับการจ้างงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย ได้รับความคุ้มครองและสิทธิ

๓.๔.๓ กรมประมงจะทำแนวปฏิบัติให้เจ้าหน้าที่รวมถึงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยการจัดประชุมซักซ้อมความเข้าใจในการดำเนินงาน และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทราบอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้เตรียมการเพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันตามประกาศฉบับนี้ และอยู่ระหว่างขอรับการจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาระบบการออกหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าวให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมและลดขั้นตอนการปฏิบัติงานให้สะดวกยิ่งขึ้น

ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๕

๔.สาระสำคัญของร่างกฎหมาย

๔.๑ สาระสำคัญของร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ.

กฎหมายเดิม	ร่างกฎหมายที่เสนอ	หมายเหตุ
“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย และมีสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม คนได้รับสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และคนไม่มีสถานะทางทะเบียนและได้รับบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร	เพิ่มสัญชาติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด	คำนิยาม “คนต่างด้าว”
“ใบอนุญาตทำงาน” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว	เพิ่มให้หมายความรวมถึงเอกสารหรือหนังสือรับรองว่าได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวด้วย	คำนิยาม “ใบอนุญาตทำงาน” และเอกสารประกอบขอรับหนังสือคนประจำเรือกรณีที่มีใบอนุญาตทำงาน
เปิดให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว หรือเมียนมา ต้องถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังไม่หมดอายุ และมีรอยตราประทับตรวจหนังสือเดินทางขาเข้าหรือหนังสือคนประจำเรือตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการออกหนังสือคนประจำเรือและระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลงมาขึ้นทะเบียนและยื่นคำขอรับหนังสือคนประจำเรือ กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน ได้ตามช่วงเวลาดังต่อไปนี้ (๑) ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ถึงวันที่ ๓๐ มิถุนายน (๒) ระหว่างวันที่ ๑ กันยายน ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน	เปิดให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา เวียดนาม หรือสัญชาติอื่นตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ประกาศกำหนด ต้องถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังไม่หมดอายุ และมีรอยตราประทับตรวจหนังสือเดินทางขาเข้า ซึ่งระยะเวลาในการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรยังไม่สิ้นสุดลง มาขึ้นทะเบียนและยื่นคำขอรับหนังสือคนประจำเรือ กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานได้ตลอดทั้งปี	คุณสมบัติของคนต่างด้าวและช่วงเวลาการเปิดให้ยื่นคำขอหนังสือคนประจำเรือ กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน

กฎหมายเดิม	ร่างกฎหมายที่เสนอ	หมายเหตุ
การพิจารณาออกหนังสือคนประจำเรือ กรณีคนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงาน จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) คนต่างด้าวจะต้องมีใบรับรองการตรวจสุขภาพซึ่งครอบคลุมถึงการตรวจโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ และการประกันสุขภาพมีอายุคุ้มครองอย่างน้อยเท่ากับระยะเวลาตามสัญญาจ้าง ทั้งนี้ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว (๒) เจ้าของเรือได้จัดทำหนังสือสัญญาจ้างตามแบบที่กำหนดในประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดแบบสัญญาจ้างลูกจ้างในงาน ประมงทะเล โดยระบุวันจ้างและวันสิ้นสุดการจ้าง ซึ่งต้องไม่เกินสองปี และให้เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งสัมภาษณ์คนต่างด้าว ก่อนลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้อง (๓) คนต่างด้าวจัดเก็บข้อมูลอัตลักษณ์บุคคล (๔) คนต่างด้าวจัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร	การพิจารณาออกหนังสือคนประจำเรือ กรณีไม่มีใบอนุญาตทำงาน จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) คนต่างด้าวจะต้องมีใบรับรองการตรวจสุขภาพ และการประกันสุขภาพหรือใบเสร็จรับเงินที่มีการระบุระยะเวลาคุ้มครองในใบเสร็จรวมถึงเลขประจำตัวของแรงงานที่ใช้ในการขึ้นทะเบียนประกันสุขภาพ มีอายุคุ้มครองอย่างน้อยเท่ากับระยะเวลาตามสัญญาจ้าง ทั้งนี้ ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขว่าด้วยการตรวจสุขภาพและประกันสุขภาพแรงงานต่างด้าว จากโรงพยาบาลภาครัฐหรือโรงพยาบาลเอกชนที่ได้ดำเนินการผ่าน MOU กับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กรุงเทพมหานคร หรือกรมการแพทย์ เพื่อตรวจสอบและควบคุมมาตรฐาน (๒) เจ้าของเรือได้จัดทำหนังสือสัญญาจ้างตามแบบที่กำหนดในประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการกำหนดแบบสัญญาจ้างลูกจ้างในงานประมงทะเล โดยระบุวันจ้างและวันสิ้นสุดการจ้าง ซึ่งต้องไม่เกินสองปี และให้เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งสัมภาษณ์คนต่างด้าว ก่อนลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้อง (๓) คนต่างด้าวจัดเก็บข้อมูลอัตลักษณ์บุคคล (๔) คนต่างด้าวจัดทำหรือปรับปรุงทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร และรับแบบรับรองรายการทะเบียนประวัติคนต่างด้าวจากฐานข้อมูลทะเบียนคนต่างด้าว (ท.ร. ๓๘/๑) ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร	หลักเกณฑ์ การพิจารณา เอกสาร ประกอบการยื่นคำ ขอรับหนังสือ คนประจำเรือ กรณี ไม่มีใบอนุญาต ทำงาน

กฎหมายเดิม	ร่างกฎหมายที่เสนอ	หมายเหตุ
การพิจารณาออกหนังสือคนประจำเรือกรณีคนต่างด้าวมีใบอนุญาตทำงานจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) คนต่างด้าวจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน (หลักการคือเฉพาะใบอนุญาตทำงานฉบับจริง) (๒) เจ้าของเรือได้จัดทำหนังสือสัญญาจ้างตามแบบที่กำหนดในประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดแบบสัญญาจ้างลูกจ้างในงานประมงทะเล และให้เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งสัมภาษณ์คนต่างด้าว ก่อนลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้อง (๓) คนต่างด้าวจัดเก็บข้อมูลอัตลักษณ์บุคคล (๔) คนต่างด้าวจัดทำทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร	การพิจารณาออกหนังสือคนประจำเรือกรณีคนต่างด้าวมีใบอนุญาตทำงานจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขดังต่อไปนี้ (๑) คนต่างด้าวจะต้องมีใบอนุญาตทำงาน (หลักการคือใบอนุญาตทำงานรวมถึงเอกสารหรือหนังสือรับรองว่าได้รับอนุญาตให้ทำงาน) (๒) เจ้าของเรือได้จัดทำหนังสือสัญญาจ้างตามแบบที่กำหนดในประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานว่าด้วยการกำหนดแบบสัญญาจ้างลูกจ้างในงานประมงทะเล และให้เจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานตรวจสอบความถูกต้อง รวมทั้งสัมภาษณ์คนต่างด้าว ก่อนลงลายมือชื่อกำกับรับรองความถูกต้อง (๓) คนต่างด้าวจัดเก็บข้อมูลอัตลักษณ์บุคคล	หลักเกณฑ์การพิจารณาเอกสารประกอบการยื่นคำขอรับหนังสือคนประจำเรือ กรณีมีใบอนุญาตทำงานทั้งนี้ คนต่างด้าวไปดำเนินการจัดทำหรือปรับปรุงทะเบียนประวัติหรือบัตรประจำตัวตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรตามกฎหมายปกติ
	<u>เพิ่มบทเฉพาะกาล</u> โดยกำหนดให้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ให้เจ้าของเรือสามารถนำคนต่างด้าวซึ่งระยะเวลาการอยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงมายื่นคำขอหนังสือคนประจำเรือ กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานได้	เพื่อให้สอดคล้องกับร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ

ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๖ - ๗

๔.๒ สารสำคัญของประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม เพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๘๑ บัญญัติว่า คนต่างด้าวผู้ใดอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน ต้องได้รับโทษทางอาญา และมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้ ประกอบกับรัฐมนตรีได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ออกคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ไม่อนุญาตให้คนต่างด้าวบางจำพวกเข้ามาในราชอาณาจักร กรณีคนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาได้รับอนุญาต ดังนั้น การเปิดให้คนต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนและขอรับหนังสือคนประจำเรือ

จำเป็นต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีออกประกาศกระทรวงมหาดไทยเพื่อยกเว้นให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ดังนี้

๔.๒.๑ ที่ถือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังไม่หมดอายุ และมีรอยตราประทับตรวจหนังสือเดินทางขาเข้าโดยเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรก่อนวันยื่นขอรับหนังสือคนประจำเรือ และระยะเวลาการอนุญาตสิ้นสุดลง แต่ไม่ได้เดินทางออกนอกราชอาณาจักร

๔.๒.๒ ที่ได้รับหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายการประมง และหนังสือคนประจำเรือสิ้นอายุลงตั้งแต่วันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ

๔.๒.๓ ถือหนังสือเดินทาง หรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่ยังไม่หมดอายุ และมีรอยตราประทับตรวจหนังสือเดินทางขาเข้า โดยยื่นขอรับหนังสือคนประจำเรือ และให้หมายความรวมถึงคนต่างด้าวที่ยื่นขอต่ออายุหนังสือคนประจำเรือ กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีว่าระยะเวลาการอนุญาตยังไม่สิ้นสุดลงนับแต่วันที่ประกาศนี้มีผลบังคับใช้

๔.๒.๔ ที่ได้ยื่นคำขอหนังสือคนประจำเรือหรือคำขอต่ออายุหนังสือคนประจำเรือ กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ลงวันที่ ๑๘ กรกฎาคม ๒๕๖๕ เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ได้ออกไปแล้ว ระหว่างวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ ถึงวันที่ประกาศนี้ใช้บังคับ ซึ่งระยะเวลาในการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงไม่ว่าจะก่อนยื่นคำขอหรือก่อนได้รับหนังสือคนประจำเรือ และได้รับหนังสือคนประจำเรือแล้ว และให้หมายความรวมถึงคนต่างด้าวตามคำสั่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ที่ ๑/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อเปิดให้คนต่างด้าวตามข้อ ๔.๒.๑ ถึง ๔.๒.๓ มาขึ้นทะเบียนยื่นคำขอรับหรือต่ออายุหนังสือคนประจำเรือ แล้วแต่กรณี โดยให้คนต่างด้าวกลุ่มดังกล่าวสามารถอยู่ในราชอาณาจักรได้เป็นกรณีพิเศษตามระยะเวลาที่กำหนดเพื่อดำเนินการขอหนังสือคนประจำเรือตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และเมื่อคนต่างด้าวตามข้อ ๔.๒.๑ ถึง ๔.๒.๓ ที่ยื่นคำขอรับหนังสือคนประจำเรือตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และได้ไปดำเนินการจัดเก็บอัตลักษณ์บุคคลแล้ว ให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษได้จนกว่าจะได้รับหนังสือคนประจำเรือ แต่ทั้งนี้ ต้องไม่เกินระยะเวลาที่กำหนด และคนต่างด้าวตามข้อ ๔.๒.๔ ที่ได้รับหนังสือคนประจำเรือไปแล้วโดยชอบหรือมิชอบด้วยกฎหมาย ให้สามารถอยู่ในราชอาณาจักรได้การชั่วคราวเพื่อทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเลได้จนถึงวันที่หนังสือคนประจำเรือจะสิ้นอายุหรือสิ้นสุดลงตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ทั้งนี้ หากคนต่างด้าวผู้ใดประสงค์จะออกนอกบริเวณท่าเทียบเรือประมงตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ กำหนดให้คนต่างด้าวผู้นั้นจะต้องได้รับการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองโดยมีระยะเวลาตามอายุหนังสือคนประจำเรือตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ แต่ไม่เกิน ๒ ปี สำหรับคนต่างด้าวซึ่งได้รับการตรวจลงตราและประทับตราอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรไว้แล้ว หากประสงค์จะอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อการทำงานต่อไปอีก ให้ขออนุญาตอยู่ในราชอาณาจักรได้อีกไม่เกินระยะเวลาตามอายุหนังสือคนประจำเรือ ซึ่งในกรณีที่หนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางสิ้นอายุ ให้คนต่างด้าวดำเนินการเพื่อให้ได้มาซึ่งเอกสารดังกล่าว เพื่อใช้ในการขอรับการตรวจลงตราหรือตรวจอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวแล้วแต่กรณี ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๘

๕. ประโยชน์และผลกระทบ

๕.๑ เพื่อให้การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวในภาคประมง โดยใช้มาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และตอบสนองความต้องการแรงงานบนเรือประมงของผู้ประกอบการด้านการประมง เนื่องจากการทำการประมงของประเทศไทย แรงงานต่างด้าวมีความสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้านการประมงและความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

๕.๒ การออกหนังสือคนประจำเรือ ตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการประมงปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และได้รับความสะดวกเกี่ยวข้องกับเอกสารประกอบการขอรับหนังสือคนประจำเรือ โดยสอดคล้องกับวิถีสถานการณ์ในปัจจุบัน อีกทั้งแรงงานได้รับการจ้างงานโดยถูกต้องตามกฎหมาย ได้รับความคุ้มครองและสิทธิประโยชน์ ตามสิทธิที่พึงจะได้รับ ส่งผลให้ลดปัญหาการใช้แรงงานผิดกฎหมาย แรงงานบังคับ และการค้ามนุษย์

๕.๓ เพื่อให้คนต่างด้าวที่ได้รับหนังสือคนประจำเรือสำหรับคนต่างด้าว กรณีที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. ๒๕๖๕ ที่ได้ออกหนังสือคนประจำเรือไปแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๖ จนถึงวันที่ร่างประกาศนี้ใช้บังคับ หากคนต่างด้าวผู้นั้นอยู่ในราชอาณาจักรเกินระยะเวลาได้รับอนุญาตก่อนได้รับหนังสือคนประจำเรือ ให้สามารถอยู่และทำงานในเรือประมงต่อไปได้ โดยไม่ผิดกฎหมาย

๖. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

งบประมาณจากต้นสังกัดของแต่ละหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ

๗. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๗.๑ คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (คบท.) ซึ่งกรมการจัดหางานในฐานะเลขานุการ คบท. แจ้งว่าการใช้อำนาจตามมาตรา ๘๓ แห่งพระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ ของการออกหนังสือคนประจำเรือตามร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ ดังกล่าว ให้เสนอคณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนเสนอคณะรัฐมนตรี โดยไม่ต้องผ่านคณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (คบท.) ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๙

๗.๒ คณะกรรมการแก้ไขปัญหาประมงทะเล เมื่อคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ มีมติเห็นชอบ มอบหมายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมประมง ดำเนินการออกประกาศกฎหมายลำดับรองกลุ่มที่ต้องปรับแก้ไข ซึ่งหาข้อยุติแล้ว จำนวน ๙ ฉบับ และกลุ่มที่เสนอให้ออกเพิ่มเติม จำนวน ๒ ฉบับ รวมเป็น ๑๑ ฉบับ ทั้งนี้ ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ อยู่ในกลุ่มที่ต้องปรับแก้ไขจำนวน ๙ ฉบับ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๐

๗.๓ คณะกรรมการนโยบายการประมงแห่งชาติ เมื่อคราวการประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๖ เมื่อวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ มีมติรับทราบการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายลำดับรอง จำนวน ๑๑ ฉบับ ทั้งนี้ ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรีฯ และร่างประกาศกระทรวงมหาดไทยฯ รวมอยู่ใน ๑๑ ฉบับนี้ ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑๑

๗.๔ กระทรวงมหาดไทยและสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองให้ความเห็นในคราวประชุมพิจารณา ร่างประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และประกาศกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ เห็นว่า การให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวง เกษตรและสหกรณ์กำหนดสัญชาติอื่นเพิ่มเติม ในการขอรับหนังสือคนประจำเรือตามประกาศสำนัก นายกรัฐมนตรีว่าด้วยการออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายประมง เห็นควรให้มีการผ่านความเห็นชอบ จากหน่วยงานความมั่นคงก่อนให้รัฐมนตรีฯ ประกาศกำหนด เนื่องจากการพิจารณาดังกล่าวต้องมีความครอบคลุม ด้านความมั่นคง เศรษฐกิจ และกฎหมายระหว่างประเทศให้ถูกต้อง ครบถ้วน

๘. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๘.๑ พระราชกำหนดการประมง พ.ศ. ๒๕๕๘ มาตรา ๘๓ คนประจำเรือต้องมีหนังสือ คนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยและในกรณีคนประจำเรือไม่มีสัญชาติไทยต้องได้รับ อนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และต้องได้รับใบอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมาย ว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว

เพื่อประโยชน์ในการอำนวยความสะดวกให้อิทธิบัติมีอำนาจเช่นเดียวกับเจ้าท่า ตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยในการออกหนังสือคนประจำเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติในการ อนุญาตให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะทำงานในเรือประมงอยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวได้ตามกฎหมาย ว่าด้วยคนเข้าเมือง และมีอำนาจเช่นเดียวกับนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวในการ อนุญาตให้คนต่างด้าวนั้นทำงานในเรือประมงที่จะออกไปทำการประมงในทะเล

การอนุญาตตามวรรคสอง ให้อิทธิบัติปฏิบัติตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดและเมื่อได้ออกหนังสือคนประจำเรือหรือได้อนุญาตให้ผู้ใดแล้วให้แจ้งให้กรมเจ้าท่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมการจัดหางานทราบด้วยทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิคนประจำเรือในการขอหนังสือ คนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการเดินเรือในน่านน้ำไทยหรือขอใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว...

๘.๒ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๑๗ ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใด เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้ และมาตรา ๘๑ คนต่างด้าวผู้ใดอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตสิ้นสุดหรือถูกเพิกถอน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปีหรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

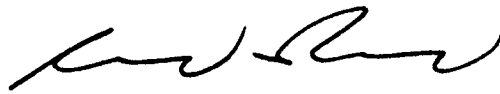
๘.๓ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๖๕ อนุมัติในหลักการร่างประกาศสำนัก นายกรัฐมนตรี เรื่อง การออกหนังสือคนประจำเรือตามกฎหมายว่าด้วยการประมง พ.ศ. และร่างประกาศ กระทรวงมหาดไทย เรื่อง การยกเว้นข้อห้ามมิให้คนต่างด้าวเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะ สำหรับ คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม สามารถมายื่นคำขอรับหนังสือคนประจำเรือเพื่ออยู่ใน ราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราว และทำงานกับนายจ้างในกิจการประมงทะเล ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ พ.ศ. ๒๕๖๕ รวม ๒ ฉบับ ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ และให้ส่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ตรวจสอบพิจารณาเป็นเรื่องด่วน แล้วดำเนินการต่อไปได้ และเห็นชอบให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามที่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เสนอ

๙. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

เรื่องนี้ได้ผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีซึ่งมีมติอนุมัติในหลักการแล้ว เมื่อวันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๗ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ตรวจพิจารณารวม ๒ ฉบับแล้ว ขณะที่อยู่ระหว่างเสนอร่างประกาศพิจารณาลงนาม ต่อมาได้มีการปรับเปลี่ยนนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรี กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานประมงทะเลโดยเร่งด่วนได้ จึงเห็นสมควรเสนอร่างประกาศฯ ที่ผ่านการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว เข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ดำเนินการต่อไปได้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางนฤมล ภิญโญสินวัฒน์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมประมง

กองบริหารจัดการทรัพยากรและกำหนดมาตรการ

โทร./โทรสาร ๐ ๒๕๖๑ ๐๓๒๑

E - mail: labourseabook.dof@gmail.com